

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-85.1-4>
УДК 007:304:070

Головіна А.А.

Інститут журналістики
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ЖАНРОВА ПАЛІТРА ПУБЛІЦИСТИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ЄВГЕНА МАЛАНЮКА НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛУ «ВЕСЕЛКА» (КАЛІШ, 1922–1923)

Анотація. У статті розглянуто початковий період творчого шляху українського поета, письменника, публіциста, історіософа Євгена Маланюка під час перебування у таборах інтернованих вояків Армії УНР на території Польщі. Проаналізовано публіцистичний доробок митця на сторінках журналу «Веселка» (Каліш, 1922–1923), зосереджено увагу на жанровій палітрі його публіцистики, простежено особливості авторського почерку та методів комунікації з аудиторією. У дослідженні було виділено статтю, рецензію, нарис, есе як основні жанри, що використовував митець в журналі «Веселка». Визначено, що в своїй творчості Є. Маланюк не дотримувався певного стереотипного сприйняття жанру як сталої форми підготовки до друку публікації та застосовував поєднання різних жанрів за допомогою їх дифузійної природи.

Ключові слова: Євген Маланюк, журнал «Веселка», українська еміграція, українська публіцистика початку ХХ століття, жанри журналістики.

Golovina Alina

Institute of Journalism of
Taras Shevchenko National University of Kyiv

GENRE PALETTE OF YEVHEN MALANYUK'S JOURNALISM ON THE PAGES OF JOURNAL “VESELKA” (KALISH, 1922–1923)

Summary. The article considers the initial period of the creative path of the Ukrainian poet, writer, publicist, historian Yevhen Malanyuk during his stay in the camps of interned soldiers of the UPR Army on the territory of Poland. Ye. Malanyuk's work during the period of Polish internment, of course, became the basis not only of the artist's authorial style, but also determined the main thematic direction of his creative activity. The artist's journalistic work is analyzed on the pages of journal “Veselka” (Kalish, 1922–1923) and focuses on the genre palette of the author's journalistic work. The main features of the use of genres in the journalism of Yevhen Malanyuk of this period are highlighted, the features of the author's handwriting and methods of communication with the audience are traced. An attempt was made to systematize the artist's periodicals, which was published in the journal “Veselka” by genre specificity and analyzed the application of methods in the selected genre. The study found, that Yevhen Malanyuk used a rather limited number of genres in the materials published on the pages of journal “Veselka”. The study highlighted: article, review, essay as the main genres used by the artist when writing his works on the pages of journal “Veselka”. It was also determined that in his work Yevhen Malanyuk did not adhere to a certain stereotypical perception of the genre as a permanent form of writing and used a combination of different genres through their diffuse nature. The article analyzed that Yevhen Malanyuk in his various genres of journalism raised a large number of nationally affirmative issues, formulated a theoretical platform of Ukrainian culture in the coordinates of the world cultural space. The author drew to witness the past of a nation that for centuries had fought desperately for survival and was ruthlessly Russified. Given the present, we can say that these problems occur in modern society, because the reform of general morality and consciousness is gradual, and with it self-determination develops in view of the views and preferences of man. And the works of Yevhen Malanyuk are a treasure trove of national unity and cultural and ideological determination of Ukrainians in the motives and means of introducing ethnic culture into the life of modern Ukrainians.

Keywords: Yevhen Malaniuk, journal “Veselka”, Ukrainian emigration, Ukrainian publicism of the early twentieth century, journalism genres.

Постановка проблеми. Життя і творчість видатного українського письменника, публіциста, історіософа Євгена Маланюка нерозривно пов'язані з Польщею. Вимушена еміграція, після поразки Армії УНР 21 листопада 1920 р., привела 23-річного вояка до польських таборів інтернованих, де митець провів три роки життя (1920–1923). Саме там, серед молодих ентузіастів, натхнених ідеєю творення незалежної України, виявився повною мірою талант митця. Особливу роль у цьому зіграла участь у формуванні періодики, коли Маланюк поринув у журналістську діяльність, зокрема входив до редакційних колегій чотирьох видань, у понад десяти часописах з'явилися його публікації. Саме в Польщі він почав замислюватись над го-

ловною метою своєї публіцистичної праці – виокремлення української нації та накреслення шляхів до самостійного розвитку за часів бездержавності й повоєнної агонії. Існування журналу «Веселка» було короткочасною, але значущою подією для формування нової генерації української творчої еліти поза межами батьківщини.

Публікації та начерки Є. Маланюка досі лишаються розпорошеними в архівах і бібліотеках України, Чехії, Німеччини, США та Канади. Незначна кількість публікацій нині присвячена дослідженню таборового періоду життєдіяльності літератора, хоча публікації Є. Маланюка в журналі «Веселка» стали є невід'ємною частиною його творчої спадщини. Аналіз спадщини митця через виокремлення жанрової специфіки допо-

може віднайти основні стилістичні особливості не лише творчості таборового періоду, а й публіцистичного доробку митця інших етапів його життєвого шляху.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

В останні десятиліття українські науковці на батьківщині та за її межами активно досліджували різні періоди життя та аспекти творчості Є. Маланюка, серед них: Л. Куценко, Ю. Войчишин, Н. Сидоренко, М. Шудря, М. Грузов, Т. Салига, Н. Лисенко, О. Омельчук, С. Кравченко, Ю. Войчишин, М. Крупач та ін. Інформаційне середовище еміграції 20-30-х рр. ХХ ст. і публікації Є. Маланюка в цьому контексті розглядали історики української журналістики: А. Животко, М. Тимошик, І. Крупський, О. Мукомела, Б. Черняков, М. Романюк, Т. Трачук та ін. Специфіка публіцистичних жанрів стала об'єктом вивчення В. Здоровеги, В. Шкляра, В. Качкана, О. Глушка, Н. Желіховської, В. Різуна, Н. Поплавської, О. Мелешенка; до проблем суспільно-професійних аспектів комунікаційної діяльності та функціонування ЗМІ зверталися В. Різун, В. Іванов, С. Квіт, Б. Потятиник, Т. Приступенко, К. Серажим, М. Василенко та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Публіцистична творчість Є. Маланюка, зокрема таборового періоду, досі потребує систематизації і детального дослідження. Визначення особливостей формування авторського стилю, віднайдення паралелей між застосуванням певних жанрів у публіцистичних текстах митця, зокрема на сторінках журналу «Веселка», є одним із першочергових елементів аналізу його творчого доробку.

Метою цієї статті є спроба ідентифікації та систематизації жанрової палітри публікацій Є. Маланюка на сторінках журналу «Веселка» (Каліш, 1922–1923). Основними є такі завдання: проаналізувати виступи публіциста в зазначеному мистецькому виданні, визначити жанрові критерії та ідентифікувати й систематизувати жанрову палітру творчості митця, віднайти характерні особливості у використанні Є. Маланюком жанрів журналістики задля більшої ефективності комунікації із еміграційним середовищем.

Виклад основного матеріалу дослідження. «Згляньтеся на нас! В надвечір'я Святого Різдва Твого ми благаємо Тебе. Дивись – ми голодні й холодні, ми самотні й гонимі, ми всіми покинуті й ображені. Хіба не чуєш ти, як знову лунає крик: “Роспни їх!”. Хіба не бачиш, як несемо ми хрест Твій, ми – в терновім вінку колючих дротів», – писав Є. Маланюк на сторінках газети «Наша зоря» (1922. 6 січня).

Перспектива становлення Української Народної Республіки стала для Є. Маланюка визначальною, адже сама ідея існування незалежної, самобутньої Батьківщини визначила спрямування діяльності митця. А втрата цієї незалежності та подальша еміграція до Польщі й перебування у таборах інтернованих вояків Армії УНР виявились для колишнього сотника поштовхом до розкриття творчого потенціалу. На думку Л. Куценка, він прагнув шляхом невпинної творчості, покликаної заявити про українців як окрему націю, вкорінити у їхній свідомості почуття національної ідентичності та самосвідомості [3].

За дослідженням Н. Сидоренко, у польських таборах інтернованих вояків об'єднувались у «творчі групи», готували стінгазети й працювали над виданням часописів, проводили концерти й театральні вистави [14]. Є. Маланюк на сторінках журналу «Веселка» написав: «...Опинившись у таборах для інтернованих обеззброєними, ми самою логікою життя “повернулись до виконання своїх попередніх обов'язків”. Обеззброєні мілітарно, ми вхопилися за ту духовну зброю, яка під час фізичної боротьби спочивала в піхвах, – зброю міцну, сильну, непереможну – національне мистецтво» (1923. Ч. 7–8).

В багатьох таборових виданнях на теренах Польщі звучало ім'я Євгена Маланюка. Свої публіцистичні твори він найчастіше підписував криптонімами чи псевдонімами (Е. М., Евг. М., Військовий, М. Є., Херсонець). Найяскравіше літературний хист його виявився під час співпраці з журналом «Веселка» (Каліш, травень 1922 – грудень 1923), який сам Маланюк називав «гуртком «таборових» робітників мистецтва. За перший рік видання вийшло 6 номерів (деякі номери були спарені), наступного року – 5 випусків (10 номерів).

Вперше ім'я письменника (в написанні – Євген Маланюк) з'явилося в третьому номері «Веселки», де опубліковано його «Сонет». Загалом із 1922 по 1923 рр. у журналі вийшло в світ 18 поетичних творів митця та два переклади (вірші Ш. Бодлера). Поява цих віршів переросла згодом у формування дебютної поетичної збірки «Озимина» – так званого «альманаху трьох»: Є. Маланюка, М. Селегія, М. Осики у видавництві «Веселка». До книжки включено 11 поезій молодого поета [13].

На шпальтах «Веселки» чітко простежується народження в українському середовищі Польщі молодого національного публіциста, патріота й державника. В цьому журналі надруковано змістовні, виважені, ідейні твори Є. Маланюка: «Павло Тичина. Фрагмент зі статті «Напровесні», «Думки про мистецтво», «Pro domo sua», «Про динамізм» та ін. Загалом у «Веселці» опубліковано 12 публіцистичних текстів літератора. Важливо зазначити, що з № 7–8 за 1923 р. Маланюк став редактором журналу. Також очевидно була активна громадська діяльність митця, що неодноразово відображено в поточній хроніці чи в кореспонденціях і рецензіях. Одним із таких фактів – виголошення Є. Маланюком доповіді про сучасну українську літературу і творчість П. Тичини в приміщенні «Руського Дому» у Варшаві. Разом із польським поетом Л. Подгурським-Околувом Є. Маланюк мав зустріч із видатним польським ліриком Ю. Тівумом.

Нетривалу співпрацю з журналом «Веселка» слід розглядати як період «зародження»: творчої думки, стилю і характеру майбутнього літератора. Досліджуючи публіцистичні праці Є. Маланюка, аналізуючи видання, на сторінках яких з'являлося його ім'я, було виявлено цікавий аспект виявлення його мистецької особистості. Від коротких поетичних творів і редакційних матеріалів у перших номерах «Веселки» літератор все більше зосереджувався на аналітичній і художньо-публіцистичній журналістиці, частіше звертався до літературної критики та матеріалів

націєтверджувального спрямування. Мистецькі засади журналу «Веселка» спочатку полягали в об'єднанні українських письменників (передусім молодшої генерації) без різниці напрямків їх діяльності, допомозі розвитку найяскравішим індивідуальностям; пошукові, популяризації й удосконаленні національних рис тогочасного українського мистецтва, а також перенесенні й прищепленні на цьому ґрунті найліпших здобутків західноєвропейської і світової культури.

Ці засади відбилися і на творчості Є. Маланюка, адже саме у «Веселці» він розпочав плідну творчу діяльність, відкрив свій публіцистичний талант і став борцем за несправедливо страчену і зруйновану ідентифікацію духовно вільної української нації. Безумовно, спалах публіцистичної наснаги літератора був продиктований і тим, що саме в липні-серпні 1923 р. редакція часопису зробила спробу відійти від суто літературного напрямку, що не знаходив підтримки серед українства, й задекларувати своє видання як місячник літератури, мистецтва й громадської думки.

Це було безпосередньою вимогою дня – «розширити єднання з читачем», «фіксувати ритм живого життя», подавати мемуари і спогади про визвольну боротьбу, висвітлювати поточні національні справи, до того ж дбати про «широту думки, яка б окреслювала всякі партійні кордони». Тут постійно друкувалися матеріали в рубриках: «Мистецька трибуна», «Хроніка», «Бібліографія», «Театр» тощо. Здебільшого роздуми, огляди і рецензії з'являлися у відділах «Мистецька трибуна» і «Бібліографія», де разом із Є. Маланюком працювали М. Селегій, Ф. Крушинський, А. Коршнівський та ін.

Розширення тематичних меж, поява нових рубрик дозволили молодому публіцистові експериментувати та задля донесення власної думки застосовувати різні жанри журналістики. На початку своєї творчості публіцист шукав не лише оригінальні ідеї, образи, теми, а й випробовував своє вміння у різних жанрах: інформаційних, аналітичних, художньо-публіцистичних. Розширюючи межі власної творчості та встановлюючи діапазон поширення громадянсько-патріотичної публіцистики, автор формував своє творче буття і виявляв притаманний йому стиль мислення й розв'язання злободенних проблем українства.

Розгляд жанрової палітри творчості Є. Маланюка в журналі «Веселка» проведено за таким принципом: теоретичні основи кожного жанру, особливе вираження власної публіцистичної позиції засобами певного жанру, дотримання вимог певного жанру. В публікаціях зазначеного часопису літератор застосовував достатньо обмежену кількість жанрів. Натомість важливою особливістю публіцистики митця є використання різних журналістських методів обраного жанру, що створювало дифузійний характер жанризму автора. Його перші письменницькі надбання обмежувалися віршами на сторінках «Веселки», що згодом переросли у філософські трактати, в яких відчувався глибинний аналіз об'єкта дослідження та застосування стилістичних особливостей. Публіцистична творчість Є. Маланюка починалась із літературної критики, а саме рецензій, що незабаром набрали обрисів ґрунтового кри-

тичного осмислення літературної сфери тогочасної мистецької України.

Рецензії, за визначенням українських вчених О. Гринченка та В. Шкляра, – «це аналітико-публіцистичний жанр, який аналізує й оцінює літературний, мистецький чи науковий твір. Від інших відрізняється насамперед тим, що за об'єкт свого розгляду бере не безпосередньо факти дійсності, а життєві явища, уже відображені, тобто у ньому “відображення відображеного”. Має широкий діапазон (всі види мистецтва, науки, літератури тощо)» [1, с. 246]. Різновиди рецензії за формою і методом освоєння фактологічного матеріалу – аналітичні та інформаційні. В свою чергу, ці два різновиди можна поділити на підгрупи: рецензія-анотація, рецензія-репліка, рецензія фейлетон, рецензія-відкритий лист, оглядова стаття, що виходить за рамки жанру, але є поширеною формою оцінки літературно-мистецьких явищ.

Серед важливих особливостей дослідник жанрів журналістики В. Здоровега визначав суспільну значущість, тобто критику об'єкта, який є вагомим внеском або навпаки в культури держави чи світу. «Не менш важливим, вічним питанням літературної критики є поєднання високої вимогливості, принциповості з тактовністю, доброзичливістю. Це не означає, що рецензент у певній ситуації не має права виступити навіть сатирично гостро проти художнього браку, явного графоманства...» [2, с. 204].

У текстах Є. Маланюка, опублікованих у журналі «Веселка», рецензія як жанр трапляється часто. Особливості його публіцистики цілком підпадають під наведені вище особливості цього жанру, адже творчість митця цього періоду є поемічною, емоційною, образною. Він розкриває читачеві П. Тичину як генія українського народу, аналізує його творчість, мелодику, морфологічні та синтаксичні особливості авторського стилю, дотримуючись класичної рецензійної манери, досить лаконічно й чітко висловлює власну думку стосовно аналізованої поезії. В рецензіях, присвячених творчості «сонячного кларнета» української поезії 1920-х рр. («Павло Тичина», «В космічному оркестрі: Павло Тичина»), Є. Маланюк розкривав особистість письменника не лише в оглядовій манері, а й у критичній. Він не побоювався засудити радянського митця, якого попередньо оспівував як генія, й відкрити в ньому риси, притаманні суспільній ідеології, показати образ митця надломленого фізично, але не зруйнованого духовно.

Дослідження творчості П. Тичини проходить наскрізно в усіх публіцистичних творах Є. Маланюка таборового періоду, адже талант і світогляд його як публіциста ґрунтувались переважно на літературній критиці. Матеріал «В космічному оркестрі: Павло Тичина» є рецензією у чистому вигляді [4], а текст «Павло Тичина» варто віднести до жанру оглядової статті, адже в цій публікації Маланюк не аналізує конкретний твір автора, а розглядає його стильові особливості, розкриває різнобарвність поезії митця і тематику його творчості [9].

За визначенням О. Гринченка та В. Шкляра, «автор, аналізуючи факти, явища життя, доносить до читача за допомогою логічних (аналіз

та синтез), частково образних аргументів певну думку, ідею» [1, с. 245]. В розглянутій публікації Є. Маланюк присутні чітка авторська ідея та концепція твору, де засобами аналізу він пропонує детальний «розгин» творчості П. Тичини та сублімує власне бачення з об'єктивною реальністю, даючи можливість розкрити для себе багатогранну поезію українського митця в життєвих і художніх деталях.

Окремої уваги потребують рецензії «Дарунок Київ» (збірки «Синя далечинь» М. Рильського [5], «Skamander» mieseszniak poetcki. 1922–1923 pp. Варшава» [12], «Х.Д. Якимчук. Царина. Думки й переживання» та ін. Слід підкреслити, що в останній праці Є. Маланюк досить гостро виступив проти «графоманства» Х. Якимчука, при цьому виявив свій «полемічний темперамент» рецензента, що свідчить про різноплановість критичної манери автора [11].

Оригінальним у творчому втіленні Є. Маланюка виявився жанр нарису, розвиток якого, за дослідженнями професора В. Здорогеги, «роздмухувався у широких масштабах» у 20-х рр. ХХ ст. у Росії й Україні [2, с. 245]. Нарис – художньо-публіцистичний жанр, в якому на документальній основі узагальнюються важливі суспільно-політичні явища, розкриваються події, в центрі яких є зображення людини, розкриття її характеру, як наголошували О. Гриценко та В. Шкляр [1, с. 245]. Є. Маланюк не застосовував нарис у його класичному визначенні, в структурі творчості публіциста цей жанр зазнав певної модифікації завдяки аспектам представлення об'єкта дослідження. Так, у матеріалі «Нарешті» літератор розглядав можливість створення єдиного українського культурного фронту [8]. Подаючи образи визначних митців, культурних і політичних діячів, автор підтвердив необхідність формування подібного фронту, розкрив причини політичного ігнорування цього важливого питання. За допомогою змістовного аналізу проблеми Є. Маланюк навіть через століття допомагає читачеві розібратись у політичній і культурній дискримінації, що панувала на той час в українському суспільстві, розділеному кордонами різних держав.

В публіцистиці Є. Маланюка можна знайти і жанр есе, близький до нарису, але не тотожний, до того ж достатньо структурований за жанровими ознаками. Як вважає В. Здорогега, «есе – художньо-публіцистичний жанр для якого притаманна структура розповіді, вільна, властива лише авторів цього твору будова» [2, с. 247]. У творчості Є. Маланюка часто простежується полемічна, асоціативно-образна форма подачі власної думки. Стиль письменника вже в своїй першооснові передбачає окличні речення, що мотивують автора та його читача до дії. Саме

тому жанр есе є найбільш природним для творчості митця. Разом із тим, у цьому жанрі автор вмів застосовувати елементи інших жанрів: репортажний метод, рецензійно-критичний метод, що відбилися у його модифікаціях власного бачення української культури загалом і літератури зокрема.

Найбільш серйозні та впливові матеріали Є. Маланюка періоду співпраці з журналом «Веселка» – «Ідеї й дії» [7] та «Думки про мистецтво» [6], що стали прикладом глибокого аналізу суспільної та мисленнєво-логічної площини людського буття. Письменник у цих публікаціях, попри рамки жанру статті, вводить у текст на просто фрагментарні штрихи, а насичено образну та науково-філософську фактуру, що відкриває нові грані його публіцистичної майстерності. Ці дослідницькі статті є зразком вдалого використання публіцистом своєрідної модифікації жанрів за допомогою їх дифузійного характеру.

Висновки дослідження і перспективи. Творчість Є. Маланюка періоду польської інтернації, безумовно, стала підґрунтям не лише формування авторського стилю митця, а й визначила основне тематичне спрямування його творчої діяльності. Саме в журналі «Веселка» літератор продемонстрував свою активну публіцистичну діяльність, відкрив талант літературного критика, есеїста, аналітика, виявив притаманні йому риси борця за зруйновану ідентифікацію національного характеру». В жанровій палітрі публіцистики Є. Маланюк присутні стаття, рецензія, нарис, есе як основні жанри, якими користувався митець під час обговорення злободенних культурно-духовних проблем на сторінках журналу «Веселка». При цьому літератор не дотримувався класичних канонів жанру, як сталої форми написання твору; він використовував відому йому формулу власного стилю, виходив за стереотипні межі жанру, намагався за допомогою емоційних вкраплень поєднати риси різних жанрів для відстоювання сутнісних проблем.

Є. Маланюк у своїй різножанровій публіцистиці порушив чимало націоствердних питань, формуючи підвалини ідейної платформи української культури в координатах світового духовного простору. Автор притягав у свідки минуле нації, яка впродовж століть відчайдушно боролася за виживання, немилосердно русифікувала. З позиції сучасності варто зазначити, що ці проблеми вкорінені й у нинішньому суспільстві, адже реформування національної моралі та свідомості відбувається поступово. Публіцистика Є. Маланюка лишається скарбницею і дороговказом у пошуках національної єдності, культурно-ідеологічної визначеності українців у мотивах та засобах впровадження етнічної культури в життя.

Список літератури:

1. Гриценко О.М., Шкляр В.І. Основи теорії міжнародної журналістики. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2002. 303 с.
2. Здорогега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості : підруч. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
3. Куценко Л. Dominus Маланюк: тло і постать. Київ : Просвіта, 2002. 115 с.
4. Маланюк Є. В космічному оркестрі: Павло Тичина. *Веселка*. 1922. Вип. 5. Ч. 5. С. 21–33.
5. Маланюк Є. Дарунок Київ. *Веселка*. 1923. Вип. 3. Ч. 4–6. С. 48–50.
6. Маланюк Є. Думки про мистецтво. *Веселка*. 1923. Вип. 4. Ч. 7–8. С. 39–46.
7. Маланюк Є. Ідеї й дії. *Веселка*. 1923. Вип. 5. Ч. 9–10. С. 36–41.

8. Маланюк Є. Нарешті. *Veselka*. 1923. Вип. 5. Ч. 9–10. С. 45–47.
9. Маланюк Є. Павло Тичина. *Veselka*. 1922. Вип. 4. Ч. 4. С. 4.
10. Маланюк Є. Про динамізм. *Veselka*. 1923. Вип. 6. Ч. 11–12. С. 45–48.
11. Маланюк Є. Х.Д. Якимчук. Царика. Думки й переживання. *Veselka*. 1922. Вип. 4. Ч. 4. С. 45.
12. Маланюк Є. «Skamander» miesesznik poetcki. *Veselka*. 1922. Вип. 4. Ч. 4. С. 43.
13. Озимина / Є. Маланюк, М. Селегій, М. Осина. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=7277>
14. Сидоренко Н. Національно-духовне самоствердження: у 3 ч. Ч. II: Преса інтернованих українців та цивільної еміграції (Чехія, Польща, Румунія, Єгипет, 1919–1924). Київ, 2020. 262 с.

References:

1. Hritsenko, O.M., & Shklyar, V.I. (2002). *Osnovy teorii mizhnarodnoi zhurnalistyky* [Fundamentals of the theory of international journalism]. Kyiv: Kyiv University Publishing Center, 303 p.
2. Zdroveha, V.Y. (2004). *Teoriia i metodyka zhurnalistyky tvorchosti: pidruchnyk* [Theory and methodology of journalistic creativity: a textbook]. Lviv: PAIS, 268 p.
3. Kutsenko, L. (2002). *Dominus Malaniuk: tlo i postati* [Dominus Malaniuk: Background and Figures]. Kyiv: Prosvita, 115 p.
4. Malaniuk, Ye. (1922). *V kosmichnomu orkestri: Pavlo Tychyna* [In the space orchestra: Pavlo Tychyna]. *Veselka*, vol. 5, no. 5, pp. 21–33.
5. Malaniuk, Ye. (1923). *Darunok Kyiva* [A gift from Kyiv]. *Veselka*, vol. 3, no. 4–6, pp. 48–50.
6. Malaniuk, Ye. (1923). *Dumky pro mystetstvo* [Thoughts about art]. *Veselka*, vol. 4, no. 7–8, pp. 39–46.
7. Malaniuk, Ye. (1923). *Idei y dii* [Ideas and actions]. *Veselka*, vol. 5, no. 9–10, pp. 36–41.
8. Malaniuk, Ye. (1923). *Nareshti* [Finally]. *Veselka*, vol. 5, no. 9–10, pp. 45–47.
9. Malaniuk, Ye. (1922). *Pavlo Tychyna* [Pavlo Tychyna]. *Veselka*, vol. 4, no. 4, p.
10. Malaniuk, Ye. (1923). *Pro dynamizm* [About dynamism]. *Veselka*, vol. 6, no. 11–12, pp. 45–48.
11. Malaniuk, Ye. (1922). *Kh. D. Yakymchuk. Tsaryka. Dumky y perezhvannia* [Kh. D. Yakymchuk. Tsaryka. Thoughts and experiences]. *Veselka*, vol. 4, no. 4, p. 45.
12. Malaniuk, Ye. (1922). «Skamander» miesesznik poetcki [«Skamander» monthly poetry magazine]. *Veselka*, vol. 4, no. 4, p. 43.
13. Malaniuk, Ye., Selehi, M. & Osyka, M. *Ozymyna* [Winter Crop]. Available on: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=7277> (accessed 29 February 2020).
14. Sydorenko, N. (2020). *Natsionalno-dukhovne samostverzhennia: u 3 ch. Ch. II: Presa internovanykh ukrajinciv ta cyvilnoji emigraciji* (Chekhija, Polzha, Rumunija, Ehypet, 1919–1924) [National-Spiritual Self-Affirmation: in 3 parts. Part II: Press of Interned Ukrainians and Civil Emigration (Czech Republic, Poland, Romania, Egypt, 1919–1924)]. Kyiv, 262 p.